

מתוק מדבש

כניסת השבת – 18.33
יציאת השבת – 19.40
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 20.20
(אופק חדרה)

יום שישי בשעה 17.23 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע בבית הכנסת 'אהבת אחים'
במקלט ליד תבליני תם: (להאזנה 03-6171111)
ביום שבת קודש 16.30 דרשה ושיעור
מנחה בשעה 17.30
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
הרכיבים הפאקט פסט ה'

שנה שמינית – גיליון 330
פרשת שופטים תשפ"ב

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
ספתי הכנסת 'פית יוסף' ואפסתי אחים' בעצת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

תשובה אפלה מצייון פרשת 'עקב'

השאלה: על חופשת 'בין הזמנים' מקובל לומר את הפסוק (ישעיהו מ', לא): 'וְקוֹל ה' יְחַלִּיפוּ כַח יַעֲלוּ אֶבֶר פְּנֵשִׁים יְרוּצוּ וְלֹא יִיגָעוּ וְלֹא יִלְכוּ וְלֹא יִיעֲפוּ'
המילה 'וְקוֹל' נקראת כאשר האות 'י' מנוקדת ב'צרה' ואילו העולם קוראים כאשר האות 'ו' מנוקדת ב'צרה' מלשון 'קוה אל ה...'. והשאלה היא מה פירוש המילה 'וְקוֹל'?

קיבלנו המון תגובות והפניות למקורות – תודה וישר כח! **התשובה** (ר' ליאור זיו ה"ו ממעלה אדומים): משמעות המילה 'וְקוֹל' עם האות יוד בצירי היא בדיוק כמשמעות 'וְקוֹל' עם האות וו בצירי = האנשים המקווים אל ה' ואל ישועתו. יתכן והדבר קשור לכך שבלשון המקרא מצוי שיש מעתק של האותיות וו ויוד בראש מילה/שורש והן מתחלפות כמו למשל במזמור קל' בתהילים: 'כִּי עִמָּךְ הִסְלִיחָה לְמַעַן תִּגְרָא' (תהילים קל, ד) שמשמעות המילה תִּגְרָא היא כמשמעות המילה תִּגְרָא דהיינו תהיה אחד שיראים מפניו, מלשון יראה.

וכמו כן בפסוק כִּי אֶפֶר פֶּלַחַם אֶכְלָתִי וְשָׁקוּי בְּבָכִי מִסְכָּתִי (תהילים קב, י). וְשָׁקוּי = וְשָׁקְנִי – מלשון משקה (מצודת ציון) או 'ילד' במקום 'ולד' וכן 'ירש' לעומת 'יורש' וכן על זו הדרך. ואם כך קוֹל ה' הם קוֹל ה'.
דרך אגב, הרב מאיר מאזוז שליט"א ראש ישיבת 'כיסא רחמים' נתן בין שני הפסוקים בהם מופיעה המילה 'קוֹל' בצורה שונה סימנים כדי לזכור ולא להתבלבל: 'י' בישעיהו שמתחיל באות 'י' – 'וְקוֹל ה' יְחַלִּיפוּ כַח' (ישעיהו מ', לא), לעומת, 'ו' בתהילים (דוד שיש בו ו') = 'כִּי מְרַעִים יִכְרְתוּן וְקוֹל ה' הִמָּה יִירְשׁוּ אֶרֶץ' (תהילים לז, ט).

שנזכה לקוות אל ה' ולראות בישועתו. **מתוק מדבש...**
תודה לכל המעיבים...

שופטים ושופטים תיתן לך... ושפטו את העם משפט צדק (טז, יח)
יש לשאול, מדוע הפסוק מתחיל בלשון יחיד 'תיתן לך' ומסיים בלשון רבים 'ושפטו את העם'?
מסביר נפלא הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זיע"א (ד"ת לפ"ש): הנטיה של כל אדם היא לא לעשות מה שאומרים לו אלא מה שהוא חושב. ובאה התורה ואומרת שאם כל אחד יקפיד לקיים בעצמו 'שופטים תיתן לך' והוא ישמע לדברי השופטים שהם הדיינים והרבנים, אזי בכך הוא מחזק את מוסד הרבנות ואת תוקף דבריהם ולכן דבריהם יהיו מקובלים על כל העם והתוצאה תהיה 'ושפטו את העם משפט צדק' **מתוק מדבש!**

ובספר 'אמירה יפה' הוסיף ביאור נחמד: מובא בגמרא (שבת י', ב') 'הדן דין אמת לאמתו נעשה שותף לקב"ה במעשה בראשית' ואם כן, הדיין שלוקח שוחד לא דן דין אמת ואין הקב"ה שותף שלו והוא בודד ללא שותף. **מתוק מדבש!**

ופצינו 'שותפים' מילתא דגדיותא

יני קמצניס הציצו לרופא 'אף אונן זרון'. **אלא הרופא**
את הראשון 'מה יש לך?' נתקצף לי קלף בזרון'
'ומה אתה עושה כאן' אלא הרופא את הנני והוא
אומר 'כי זה הפלף שלי'...

צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ (טז, כ')

רש"י: למען תחיה וירשת - כדאי הוא מנוי הדיינים הכשרים להחיות את ישראל ולהושיבן על אדמתן...
יש לשאול: כיצד קשורה רדיפת הצדק לחיים ולירשת הארץ?

מתרץ בספר 'אמירה יפה': מובא במשנה (אבות ה', יא) 'חרב באה לעולם על עיוות הדין, ועל עבודה זרה גלות באה לעולם' וכמו כן מובא שהמעמיד דין שאינו הגון כאילו נוטע אשירה שזה עבודה זרה ואותו דין גורם לגלות כי מינויו נחשב כעבודה זרה וגם לחרב על עיוות הדין.
וזה שאומר רש"י ע"י 'צדק צדק תרדוף' שתקפיד למנות דיינים כשרים, אתה מחייה את עם ישראל כי תציל אותם מחרב וכמו כן תגרום להושיבם על אדמתם כי אתה מצילים מגלות. **מתוק מדבש!**

ולא תקים לך מצבה אשר שנה ה' א-לוקיך (טז, כב')

בספר 'חכמת אדם' (הובא בספר 'פנינים משולחן הגר"א') דיין מהפסוק הזה כי אין להקים מצבה זקופה לנפטרים היות וכך נהגו הגויים עובדי עבודה זרה ואסור משום 'ובחוקותיהם לא תלכו'. ועל אף שראינו שבדורות קדומים נהגו בזה אבותינו מכל מקום כאשר הדבר הפך למנהג הגויים זה הפך להיות שנוא על הקב"ה. ומטעם זה אסר הגר"א זיע"א להעמיד אילנות בבתי הכנסת בחג השבועות כיוון שכך נהגו הגויים בחגיגהם. **מתוק מדבש!**

לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל (יז, יא)

רש"י: ימין ושמאל – אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין וכל שכן כשאומר לך על ימין ימין ועל שמאל שמאל ועל כך היה אומר רבי איסר הכהן מבאברויסק זצ"ל:
מוטב לקבל צרה עקומה מאדס ישר מאשר צרה ישרה
מאדס עקומ.

מתוק מדבש!

על פי שנים עדים או שלושה עדים יומת המת (יז, ו')

בספר 'פנינים משולחן הגר"א' הובא המעשה הבא:

בנתיבות. בראש חודש אלול השבוע הוא נסע עם בנו ללוות אותו בכניסתו לשיעור א' בישיבה הקטנה 'נוה אליה' בשכונת בית וגן בירושלים. וכך הוא מספר:

תוך כדי נסיעה בכביש 1 סמוך לצומת 'בית מאיר' הבחנתי בעשן שעולה מכיוון צד המנוע. עצרתי בזחירות בצד, ואז ראינו כי הרכב מתחיל לעלות באש, יצאנו מיד מהרכב - אשתי וארבעה ילדים, האמת שחשבתי לנסות להציל מהרכב דברים, אבל האנשים שהיו לידי הרחיקו אותנו מן הרכב... לפתע החלו פיצוצים בזה אחר זה, ועד שהגיעו כוחות הכיבוי כבר לא נשאר מה להציל, זולת לכבות את להבות האש ולראות שכל הרכב נשרף כליל.

הבן, שהיה בדרכו לישיבה החל לבכות, הכל היה מאורגן לשיעור א': מזוודה, תפילין, טלית, בגדים חליפות והכל נשרף לחלוטין פשוט לא נשאר זכר לכלום!!! לאחר כעשר דקות הגיע יהודי יקר בשם שמעון שטיינברג ה"ו מביתר, הוא הכניס אותנו לרכבו תוך שאנו שומעים את הדי הפיצוצים וצופים בכבאים המנסים להשתלט על הרכב הבווער בלהבות.

לאחר שכבתה השריפה, פניתי לכבאים ואמרת: 'יש תפילין ברכב אולי תנסו למצוא אותם? יש הרי דינים לעניין תפילין שנשרפו ח"ו צום וכו'... האמת שהכבאי פשוט צחק עלי... 'אתה נורמלי? הכל הרי נשרף כליל!' הייתה מזוודה מפלסטיק קשיחה לא נשאר ממנה כלום. אבל בכל זאת הוא ניסה לחפור במה שהיה פעם מושבי הרכב והנה לתדהמת כולם הוא מוציא את התפילין שלימות!!! פשוט לא יאומן!!! הכיסוי של התפילין נשרף, הטלית נשרפה, אבל התפילין עצמם שלימות לחלוטין!!! (מי שירצה אשלח לו תמונה - ב.ב.) בין הכבאים היה כבאי ערבי שאמר 'זה רק א-לוקים!!!'

הרב מספר שאיש החסד שמעון שטיינברג ה"ו לקח את הבן מחנות לחנות וקנה לו כובע בורסלינו יוקרתי, חליפה, בגדים, פיג'מה ועוד... ומעבר לכך גם השדרן מנחם טוקר ה"ו רתם למצווה חנויות הלבשה והנעלה שפינקו את הבן על צערו. (ערכים ישראליים!!!)

בסיום השיחה נשאל הרב מה המסר שהוא לרואה בסיפור הנס המופלא הזה? הרב ענה כי ראשית הבן מקפיד לא לדבר עם התפילין וזה מה שהציל את כל בני המשפחה ואת התפילין.

'אבל העניין העיקרי' אמר הרב 'יש כאן מסר לעם ישראל, מה שיישאר לאדם אחרי מותו זה רק הרוחניות, כל הגשמיות היא ברת חלוף 'לא ירד אחריו כבודו' כמו שכאן הרכב והדברים החומריים נשרפו כליל אבל התפילין הקדושות נשארו - כי קדושה לא נשרפת.

ואני הקטן מוסיף בס"ד: זה מה שמרומז בפסוק 'ולא תקים לך מצבה' ללמדנו שלא נהפוך את החלק הנקרא 'לך' שזה הגוף והגשמיות ל'מצבה' ולא נחשוב שהם יישארו לנצח כי הרי 'עפר אתה ואל עפר תשוב'. ומה שיישאר לנצח אילו הדברים הרוחניים, התורה, המצוות, והמעשים הטובים.

שבת שלום ומבורך!

מעשה באדם שהתלונן בפני רבנו הגר"א על עדי שקר שמסרו בבית הדין עדות מפלילה על בתו. הרב זימן את העדים והכניס אחד מהם אליו כאשר השני מחכה בחוץ. משסיים העד את עדותו המפורטת הוזמן חברו, ואף הוא הרצה את דבריו באזני הגר"א. והנה, מיד עם תום דבריו הכניס הגר"א את חברו וקרא לעבר שניהם 'עדי שקר! - עדי שקר!'

הנוכחים במקום השתוממו, מנין לרב הידיעה הברורה? קם רבנו והסביר: מובא במשנה (ראש השנה ו', ב') כיצד בודקים את העדים? ... אם נמצאו דבריהם מכוונים עדותם קיימת'. והקשה הגר"א לכאורה המילה 'נמצאו' מיותרת? אלא ללמדך שרק אם נמצאו דבריהם מכוונים ע"י דרישה וחקירה אז עדותם קיימת, מה שאין כן אם הם אמרו עדות זזה מילה במילה, שאז ברור לנו שהם משקרים ועדותם הייתה מתואמת ומכוונת. ואכן, מיד הודו שני העדים כי אכן זממו להשפיל ולפגוע ביהודי שהיה שנוא נפשם על ידי הפללת בתו. **אמתוק לעד!**

אמתוק לעד!

למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל (ב, ט)
מדוע נאמר 'בקרב ישראל'? היה יכול לומר 'למען יאריך ימים על ממלכתו' בלבד?

רבנו ה'כלי יקר' הביא ב' הסברים: א. זו הוראה למלך שלא יבקש ישועה ועזר מארצות העמים אלא רק בקרב ישראל. ב. זו הוראה למלך שיבטח בישועת ה' המתהלך 'בקרב ישראל' כמו שנאמר 'כי ה' א-לוקיך מתהלך בקרב מחניך' **למה פירוש יקר ואמתוק לעד!**

מי האיש אשר ארש אישה ולא לקחה ילך ושוב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה (כ', ז')

רש"י: פן ימות במלחמה - ישוב פן ימות, שאם לא ישמע לדברי הכהן כדאי הוא שימות...

ויש לשאול: מדוע רש"י ביאר כך רק לגבי אדם שארש אישה ולא לקחה? ולא הסביר כך לעניין האיש שנטע כרם או האיש שבנה בית ולא חנכו? מתרץ נפלא בספר 'שאלת רב': בשני המקרים הראשונים האדם מחליט ללכת למלחמה על אף שהוא עלול להינזק בכך שלא יינה מביתו החדש או מהכרם שנטע, אבל רק הוא יינזק מכך.

שונה הדבר בעניין אדם שארש אישה, כאו ההחלטה שלו ללכת למלחמה פוגעת לא רק בו אלא גם באותה אישה אומללה שעלולה לאבד את בעלה לעתיד ולהצטער מאוד אם ימות ח"ו. וכאשר מדובר בנזק שהאדם בהחלטתו יכול לגרום לזולתו, הוא חייב את אישורו לכך. ואם הוא לא נטל ממנו רשות אומר רש"י כדאי הוא שימות כי מי התיר לך להחמיר על חשבון הזולת? **אמתוק לעד!**

רציון וסיפור - הרכב נשרף כולו חוץ א...

ולא תקים לך מצבה (טז', כב')

לפני ביאור הפסוק נפתח ברשותכם בסיפור מדהים שהובא השבוע בתכנית 'זמן אויר' עם מנחם טוקר ה"ו: הרב אלעד קונדט שליט"א הוא ראש כולל 'בית ישראל'

לע"נ: אבי מורי ממוסר בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל יהודית בת אסתר ז"ל / תמר בת מול ז"ל / דינה בת נגיה ז"ל / ימין דודן בן סוליקה ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל / מימון ספירו בן מול טוב ז"ל רחל (רשל) בת נעמי ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להצלחת: דקל מלכה - להצלחה / מיכאל בן סימי - רפואה שלימה אורי ישראל - רפ"ש / סוזן בת ימנה - רפ"ש / אהרון בן מסעודה - רפ"ש דוריאן יהודיה בת נעמי זנועם חן בת שולה - רפואה שלימה